

Leesclub 154: Cultuur & identiteit

De levens van Lanya
van Mirjam Oldenhavé

Spelregels

In deze leesclub discussieer je met een groepje van 4 tot 6 lezers over *De levens van Lanya* van Mirjam Oldenhavé. Je doet dat aan de hand van kaartjes met vragen over de tekst. De leesclub begint met een korte inleiding, die een van de spelers voorleest. Daarna volgen 4 rondes:

- 1 Ronde 1 bestaat uit 5 vragen over het verloop van verhaal. De spelers draaien om de beurt een kaartje om en geven antwoord op de vraag. Daarna mogen andere spelers reageren.
- 2 Ronde 2 is een vragenronde waarin elke speler een vraag mag formuleren aan een van de personages.
- 3 Ronde 3 is de discussieronde. In deze ronde draaien de spelers om de beurt een kaartje om van een stapel naar keuze. Hij of zij geeft antwoord op de vraag, waarna de rest mag reageren. Vervolgens kiezen de overige spelers om de beurt een kaartje van een van beide stapels. Als een discussievraag herhaalt wat eerder in het gesprek al aan bod gekomen is, mag de speler die aan de beurt is een volgende kaart omdraaien. Dit gaat zo door totdat alle kaartjes omgedraaid zijn.
- 4 Aan het einde van de discussie komen de spelers samen tot een oordeel over de tekst. In ronde 4 geven ze een oordeel uitgedrukt in sterren en motiveren zij hun keuze.

Deze leesclub werd ontwikkeld door de redactie van LitLab, een digitaal laboratorium voor literatuuronderzoek op de middelbare school. Ga voor meer lesmateriaal naar www.litlab.nl. Een docentenhandleiding en een didactische verantwoording van deze werkvorm zijn beschikbaar via www.litlab.nl/docenten.

Deze leesclub is gratis beschikbaar onder de Creative Commons licentie 'NaamsvermeldingNietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal'.

Inleiding

“Ze is veel te verwesterd, het wordt met de dag erger”, zei mijn vader. Hij stond in de keuken te bellen en had me niet horen thuiskomen. Ik wist meteen dat het over mij ging. Verwesterd, ja, wen er maar aan, dacht ik.” (p.7)

Zo begint *De levens van Lanya*. Lanya is veertien wanneer haar ouders haar willen uithuwelijken (‘weggeven, zeggen wij’) aan een man in Koerdistan. In overleg met Jeugdzorg besluit ze onder te duiken, om uiteindelijk via een rij opvanghuizen alsnog te eindigen met man en kinderen in Irak. Maar goed voelen, dat doet het nooit. In deze leesclub discussieer je over de roman *De Levens van Lanya* van Mirjam Oldenhove. Je gaat in gesprek over verwachtingen, sociale druk en je eigen levenspad volgen. Welke invloed heeft de cultuur waarin je opgroeit op het verloop van je leven? En wat is het je waard je eigen keuzes te kunnen maken?

Ronde 1: Grip op het verhaal

Draai om de beurt een kaartje om en geef antwoord op de vraag. Nadat degene die aan de beurt is antwoord gegeven heeft, mag de rest reageren of aanvullen

Ronde 2: Vragenrondje

Hieronder staan verschillende fragmenten uit het boek. Kies één fragment. Bedenk en noteer een vraag die je aan een van de personages zou willen stellen. Probeer samen antwoord te geven op die vraag.

1. Lanya ziet haar ouders weer nadat ze een jaar in opvanghuizen heeft gewoond. ‘Terug in ... bij af.’ (p.58-59).
2. Lanya is getrouwd en woont bij haar schoonfamilie in huis in Irak. ‘Ze schold ... niks van.’ (p.91-92).
3. Wanneer Sumaya wordt geboren, verandert er iets in Lanya. ‘Stiekem’ werd ... trouwens allemaal’. (p.120-121).
4. Lanya gaat met haar dochter terug naar Nederland, terwijl haar zoon nog daar is. ‘Ik heb ... onze cultuur.’ (p.153-154).

Ronde 3: Discussievragen

Draai om de beurt een kaartje om van een stapel naar keuze en reageer op de discussievraag. Nadat degene die aan de beurt is antwoord gegeven heeft, mag de rest reageren.

Ronde 4: Oordeel

Geef *De levens van Lanya* samen een waardering uitgedrukt in sterren. Beargumenteer vervolgens jullie keuze. Wat vonden jullie goed en wat juist minder goed? Heeft de discussie jullie individuele oordeel veranderd, en zo ja, hoe? Probeer voorbeelden en argumenten te halen uit jullie reacties op de discussievragen.

Vraag 1

Wie zijn Ella en Dirk?

Vraag 2

Waarom besluit Lanya de eerste keer onder te duiken?

Vraag 3

Wanneer ontmoeten Lanya en Mamo elkaar voor het eerst?

Vraag 4

Waarom gaat Lanya naar Nederland als ze acht maanden zwanger is?

Vraag 5

Wat blijkt er in de tas te zitten die Juan aan Lanya meegeeft?

Antwoorden

- 1 Dit zijn de pleegouder van Lanya, bij wie ze zeven jaar heeft gewoond.
- 2 Ze wil voorkomen dat haar ouders haar uithuwelijken aan een man.
- 3 Op de eerste dag dat Lanya met haar ouders in Irak is, tijdens een familiefeest.
- 4 Ze wil dat de baby de Nederlandse identiteit krijgt.
- 5 Luiers en cocaïne

Vraag

3

Vraag

2

Vraag

1

Antwoorden

Vraag

5

Vraag

4

Grenzen der herkenning? 1

Wanneer Lanya ondergedoken is, houdt Jeugdzorg nog steeds contact met haar ouders en mogen haar ouders nog steeds beslissingen over haar nemen. Wat vind je hiervan?

Grenzen der herkenning? 2

‘Ze is te veel verwesterd, het wordt met de dag erger’, zegt de vader van Lanya meteen aan het begin. Hoe zie je dit terug in het verhaal? Onderbouw dit met voorbeelden uit het boek.

Grenzen der herkenning? 3

Als Lanya en Mamo elkaar net leren kennen, zegt Mamo: ‘Ik ben anders, ik ben ook zoals jij. Ik wil een meisje dat westers denkt, daarom wacht ik op je.’ (p. 81) Klopt het wat hij zegt? Leg je antwoord uit.

Grenzen der herkenning? 4

Hoe typeer jij de relatie tussen Lanya en haar ouders? Vergelijk die relatie met je eigen thuissituatie: wat is hetzelfde, wat is anders?

Grenzen der herkenning? 5

‘Hollandse kinderen leren dat ze niet mogen liegen [...] Maar wij leren dat je slim moet zijn, je moet de beslissing nemen die voor iedereen de minste schade oplevert.’ (p. 65) Hoe komt dit uitgangspunt terug in het verhaal?

Grenzen der herkenning? 6

Lanya maakt uiteindelijk de beslissing alleen met haar dochter Sumaya naar Nederland te reizen en haar zoon voorlopig achter te laten. Wat vind je van die beslissing?

Grenzen der herkenning? 7

‘Mijn grote wens is dat ik hem kan uitleggen wat er gebeurd is en dat hij dan zal zeggen: ‘Ja, nu begrijp ik het wel.’ (p.158) Denk jij dat Miran het zal snappen?

Grenzen der herkenning? 8

Je leest het verhaal zoals dat door de echte Lanya is opgeschreven. Welk effect heeft dat?

Grenzen der herkenning?

3

Grenzen der herkenning?

2

Grenzen der herkenning?

1

Grenzen der herkenning?

6

Grenzen der herkenning?

5

Grenzen der herkenning?

4

Grenzen der herkenning?

8

Grenzen der herkenning?

7

Stof tot nadenken? 1

‘Je moet in hun hokjes passen en anders ben je een hoer of een monster.’ (p.48) Wat bedoelt Lanya hiermee? Onderbouw je oordeel met voorbeelden uit het boek.

Stof tot nadenken? 2

In *De levens van Lanya* is kritiek terug te vinden op het systeem van Jeugdzorg in Nederland. Geef hiervoor tenminste twee voorbeelden uit het boek.

Stof tot nadenken? 3

In hoeverre heeft de cultuur waarin Lanya opgroeit invloed op de beslissingen die ze neemt? Leg dat uit met voorbeelden uit het boek.

Stof tot nadenken? 4

De ouders van Lanya liegen over de reden van hun bezoek aan Irak en over dat ze weer terug mag om haar school af te maken. Dit weet Lanya, maar ze luistert toch. Waarom denk je dat ze dit doet?

Stof tot nadenken? 5

‘Ik was al die tijd alleen maar met mijn eigen geluk bezig geweest. Nu pas had ik verschrikkelijk medelijden met mijn ouders en ik voelde me door en door slecht en schuldig.’ (p.82) Ben je het eens met deze uitspraak van Lanya? Leg je antwoord uit.

Stof tot nadenken? 6

Wanneer Mamo en Lanya net getrouwd zijn, behandelt hij haar als een gelijke. Wanneer en hoe verandert dat?

Stof tot nadenken? 7

Hoe reageert de moeder van Lanya op hoe Lanya door haar schoonfamilie wordt behandeld? Geef twee voorbeelden van moeders reactie. Wat is jouw oordeel daarover?

Stof tot nadenken? 8

Uiteindelijk besluit Lanya om wél terug te gaan naar Nederland en daar te blijven. Waarom doet ze dat?

Stof tot nadenken?

3

Stof tot nadenken?

2

Stof tot nadenken?

1

Stof tot nadenken?

6

Stof tot nadenken?

5

Stof tot nadenken?

4

Stof tot nadenken?

8

Stof tot nadenken?

7